

István fiának szánta azt a vidéket, ahol az erdőket gazdagon borítják a fenyők, tölgyfák, bükkfák.

- Ha jól gazdálkods az erdőkkel - mondta fiának - jó módon fogsz élni családdal együtt, de előbb egy kis mód lesz, gazdagság csak az után. Így lett a KIS MÓDBÓL KÜSMÖD, ahogy ma is hívják a községet, illetve falut, merthogy a mód gazdagságot jelent.

Péter fia megkérdezte:

- Édesapám, nekem mit szánt?

Az öreg újra tömte a pipáját és így szólt:

- Még nem döntöttem, de mielőtt az esthajnal csillag feljön, tehát még ma szólok. Így lett a ma szólok mondásból SZOLOKMA. A térképen ott találjuk a falut SIKLÓD és KÜSMÖD között.

András fia inkább az állattenyésztéshez értett, ezért kérte apját, adja neki azt a magas dombon épült falut, ahova az ÁRCSÓ-i borvízkúttól csak bivalyszekéren lehet felmenni.

- Állataim majd jól legelnek az oldalon.

Az apa, akinek még az öregapja is élt, gondolkozott.

- Igaz, hogy ezt a földet falustól együtt nagyapád bírja, tehát ez most még az ATYÁÉ, de egyszer csak a Te birtokodba kerül. Így kapta meg András az ATYHA nevű községet, határával együtt, ahova a monda szerint a finác oly nehezen jutott fel, hogy addig a pálinkafőző üstök eltűntek és még az illatuk is elszállt. Ma is ott van a térképen ATYHA, Sófalva és Korond között.

Ferkó volt a legkisebb fia. Fúrt faragott, hajlott az írástudás felé. Elvágott olyan vidékre, ahol megtudja, mi véget vagyunk a világon, mi van azon túl, ahol a Nap felkel és ahol lenyugszik. Ha annak idején Arany János él, róla írta volna meg a szép sort, hogy „e fiúból pap lesz, akárki meglátja”. Így is lett. Ferkó hirdette az ígét, ápolta a hagyományokat, csodálta a szép rovásírást, amit a székely nemzetség ősei hagytak e vidéken, és aminek megfejtése ma sem kis feladat. Isten házának szolgája, hálásan köszönte az ÚRNAK, hogy olyan vidéken élhet, ahol a rovásírás megmaradt a sírköveken, a templomban. Ő nem kért vagyont, birtokot. Apjától többször hallotta a mondást, hogy egész házam népével együtt itt ÉN LAKOM. Ebből lett a székely szójárás szerint ÉNLAKA. Vajon hiú ábránd-e, hogy e falu valaha a világörökség részévé válik?

Sok-sok évvel ezelőtt hivatalos dolgom akadt ATYHA községben. Az udvarhelyi buszról leszállva megállapítottam, hogy valóban egy bivalyfogatós szekéren kell megtennem az ARCSÓ- ATYHA közötti szerpentes utat. A fogatosnak volt elég ideje elmondani a vidék történetét a jó 2 és félórás, már szinte csillagfényes estébe nyúló úton.

Bocsáss meg, „Gyuri bácsi”, hogy mesémmel megelőztelek. Tudom a körút alkalmával elmondtad volna a csoportnak a félig mese, félig valós mesét, de ez esetben csak a csoport tagjai derültek volna rajta. Így azonban van mód jó előre utána nézni a dolognak az igazságot illetően. Mert jó az a mondás, hogy aki nem hiszi, járjon utána.

Budapest, 2003. március 30.

Borbély B. Júlia

(Ide tartozik egy helyesbítés: márciusi számunkban az Otthonról haza programismertetésében tévesen jelent meg az Énlaka helységnév „Enlaka” formában. A tévedésért a szerkesztő felelős: történetesen a lap összeállítása közben kellett magyaráznia egy nem erdélyi magyar kollégájának, hogy bizony nincs „Mádé..” csak Madéfalva. No, aztán a Madéfalvánál helyes ékezetű „átészózott” - helytelenül - Énlakára is.)

*****

Egy csepeli est

A Csepeli Örmény Kisebbségi Önkormányzat nagyszerű, felemelő műsorral kedveskedett

mindazoknak, akik március 28-án ellátogattak a Csepeli Munkásotthon színháztermébe. Ott ugyanis a Magyarországi Örmény Spjurk egyesülettel közösen néptáncgyűttesek előadását szervezték meg: Örményországból érkezett az Amaras, Gisane és Punrizs csoport. Az esten a kerület polgármestere, Tóth Mihály mondott megnyitó beszédet, a fővédnök pedig maga Jivan R. Tabibian úr volt, Örményország bécsi nagykövete (aki egyúttal a magyarországi teendőket is ellátja).

A nagykövet úr köszöntő beszédében elmondta, hogy az anyanyelv megőrzése valóban nagyon fontos, de aki a kisebbséghez tartozik, annak őriznie kell a nyelven túl a hagyományokat, a vallást is és továbbadni az utódoknak.

- Büszke vagyok azokra - hangsúlyozta Jivan R. Tabibian nagykövet - akik az évszázadok alatt sajnos elveszítették ugyan nyelvüket, de büszkén vállalják örménységüket a mai napon is. Ha nem tudjuk továbbvinni a nyelvet, a kultúrát és a hagyományokat a magyar kultúrával együtt, akkor mindezt csak egy darabig lehet fenntartani, később elhomályosodik - fejtette ki, majd hozzátette: nagyon büszke, hogy itt lehet mint örményországi követ, az örmény kultúra követe, amikor Budapest egyik kerületében egyszerre három örmény táncgyűttes is szerepel. Jelezte, hogy tud a magyarságot jelenleg közvetlenül érintő kérdésekről is, amikor hangot adott véleményének azzal kapcsolatban, hogy Európában sok minden fontos dolog történik, és az örmény fiatalok számára fontos, hogy megismerjék ezeket a folyamatokat, fontos, hogy Európával közvetlenül kapcsolatba kerüljenek, saját tapasztalatokra tehessenek szert, hiszen Európába tartunk mindannyian.

Végezetül Jivan R. Tabibian úr úgy vélte, hogy a magyarországi kisebbségi önkormányzati választások után folytatni kell, amit eddig tettünk, úgy mint eddig, hogy büszkék lehessünk, majd a fellépő csoportoknak sok sikert kívánt.

*****

Felhívások

Genealógia

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szeretné megjelentetni a Gudenus János József Örmény nemesi családok genealógiája pótkötetét, de a nagy érdeklődésre tekintettel tervezzük a javított, bővített kiadást is. Kérjük az érintett - különösképpen a Pászákász, Petraskó és Rátz családokat - , hogy a hiányzó adatokat küldjék meg a szerkesztőség címére. Kérjük, mindenki jelezze, ha téves adatot észlelt.

Előkészületeket folytatunk, hogy elkészülhessen az Örmény eredetű családok genealógiája című kiadvány, mint az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat része. Kérjük tehát a családok jelentkezését; akár Gudenus János József genealógus (1211 Budapest, Kiss János a1tb. u. 61.), akár a szerkesztőség címén. Kérjük az iratokat (fénymásolatukat), adatokat mellékelni.

Szakácskönyv

Az EÖGYKE megkezdte egy „Erdélyi magyarörmény szakácskönyv” előkészítő munkálatait. Kérjük, küldjenek recepteket! A szerkesztőség címére érkező recepteket a tervezett könyv szerkesztői fogják kiválogatni; nyilvánvaló, hogy ugyanazon étel többféle recept szerint is készülhet, ám egyetlen ételről nem szükséges húsz-harminc leírást közölni, néhányat - táj, családi szokás, vagy időrend szerint eltérőt - azonban igen. Ezt a válogatást a könyv összeállítói végzik el, akik kérik: a recepteket névvel aláírva küldjék be, hiszen a szakácskönyv hitelességét is az fogja biztosítani, hogy aki receptet ad meg, annak a neve is ott szerepel - a könyvben is.

Ki kicsoda ?

Kéréssel és felhívással fordulunk Önökhöz!